

ERDÉLY.

TÓTH LAJOS.

1856—1923.

Eltemettük.

Erdély számkivetett Egyeteme siratja a férfiút, aki ezt az Egyetemet Kolozsvárott nagygyá tette, bujdosásában is szerette, megbecsülte. Itt Magyarországon az életét megmenteni segítette.

A kolozsvári Egyetem gyászolja orvostudományi karának egykori professorát. A szegedi Egyetem nem tudja feledni erős támaszát, — honoris causa doktorát. Elvitte a koporsóra, gyászának jeléül, a kegyelet virágaiból font koszorúját, Kolozsvár színeivel ékesítve azt. A koszorú leveleit a szomorú magyar folyónak, a Tiszának vizével harmatoztuk be. Vittünk egy maroknyi földet is a temetőbe a Tisza partjáról, onnan, ahol, az Ő munkájának eredményeképpen az Ő egyeteme emelkedik ki most phönixként poraiból. Egy maroknyi földet az iszapból, melyet Erdély bérceiről sodortak oda a habok.

A temetés fényes, nagy gyászünnepség keretében folyt le. Méltóképen ahhoz, aki akkor átadatott az örökkévalóságnak.

És amikor kiléptünk a budapesti Egyetem feketével bevont lépcső csarnokából, a halvány fényű gyertyák homályából a verőfényes, a napsugaras, a rohanó emberek százaival ellengett Egyetem térre, a halál csarnokából az élet terére, — lépkedve lassan a szomorú gyászmenetben a koporsó után, eszembe jutott, mennyire igaz: egy rezzenés csupán az élet a mindenség nagy horizontján. A természetnek egy kicsiny atomja, tünete, paránya az ember, felcsillan és letűnik. Derék az, aki helyén, hol felcsillanása történt, méltóan betölti szerepét. Mindenki vég és kezdet. Eredménye mind annak, ami előtte volt. Kezdeté annak, ami lesz. Én annyit, ami belőle, utána kisarjadzani fog.

Akit mi Budapesten december 18.-án temettünk, kivételesen értékes része volt a nemzet egészének. Méltó befejezése Nagy-Magyarország kulturpolitikájának. Szilárd alapja a jobb jövőnek. Európai nivóra emelte a magyar orvostudományt, a magyar orvosképzést. Hatalmas arányokban fejlesztette ki a budapesti Pázmány-Egyetemet. Csodálatosan nagy és csodálatosan szép hajlékot emelt a József-Műegyetemnek. A mi Egyetemünket felépítette kétszer. Egyszer Kolozsvárt. Egyszer Szegeden. Ugyanezt cselekedte az Erzsébet-Egyetemmel. A kálvinisták ősi főiskoláját egyetemi rangra emelni segítette. Felépítette annak orvostudományi karát kint a nagy erdőn, az öreg tölgyek között, olyan művészi formában, olyan monumentális arányokban, olyan tudományos apparattussal felszerelve, hogy dicsekvése legyen az mindenkor nemzeti kulturánknak.

Nagy-Magyarország utolsó nagy államtitkára a Ferencz József-Egyetem meggyújtotta emléked fölött a hála és kegyelet örök mécsesét. Nagy munkádat folytatni fogjuk. Folytatni akarjuk. Folytatni Szegeden. És folytatni — ha majd eljön az időnek teljessége — Kolozsvárott is.

(Szeged)

Tóth Károly.